

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan svečer, izimki nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 5 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Nekaj o meščanskih šolah na Kranjskem.

Pred kratkim je zagledala luč sveta prva knjiga za slovenske meščanske šole, t. j. zemljepis prof. Orožna; v kratkem izšle bodo še druge knjige za imenovane šole. S knjigami bomo torej preskrbljeni, a šol pa vendar še ne bomo imeli. Imenovane knjige se bodo torej le rabile v treh najvišjih razredih obeh dekliških (mestne in nunske) osemrazrednic v Ljubljani. Ker se je o koristi, potrebi in celo postavnih dolžnosti napraviti meščanske šole že večkrat razpravljalo, zato hočemo danes povedati uzrok, koji je po našem mnenju jedini kriv, da se takoj ne napravita v Ljubljani dve taki šoli, jedna za dečke, druga za deklice. Vzrok temu je namreč § 33. deželne postave za Kranjsko z dne 29. aprila 1873. dež. zak. št. 21., govoreč o napravljanju in vzdržavanju ljudskih šol na Kranjskem. Ta paragraf namreč vелеva, da ima meščanske šole vzdrževati okraj, ljudske pa šolska občina, in to kar zadeva stvarne potrebščine, kakor tudi učiteljske plače. Ta § se je z zakonom z dne 26. oktobra 1875. dež. zak. št. 27. oziroma z zakonom z dne 28. decembra 1884. kar zadeva ljudske šole v toliko preuredil, da je učiteljske plače prevzel normalnošolski zaklad, glede meščanskih šol pa je ostalo vse pri starem, in prav toj je uzrok, da je v Ljubljani pri sv. Jakobu ustanovilo mesto dekliško meščansko šolo, dekliško osemrazrednico, akopram se to ne strinja z ministerskim ukazom z dne 8. junija 1883., kateri vелеva, da „imajo šolske oblasti gledati na to, kjer potreba za ljudsko poučevanje sega nad učni smoter petero-šestorazrednih splošnih ljudskih šol, da se tam po obstoječih postavah osnujejo meščanske šole.“ Ako bi se namreč trije najvišji razredi dekliške osemrazrednice pri sv. Jakobu preosnovali v trirazredno meščansko šolo, moralo bi Ljubljansko mesto plačevati poleg voditelja najmanj še tri učne moči, dočim sedaj vse učne moči na omenjeni osemrazrednici plačuje deželni šolski zaklad. Razumljivo je torej, zakaj Ljubljansko mesto neče napraviti meščanske šole. Ako bi se pa člen I. § 2. dež. zak. z dne 28. decembra 1884. v toliko preuredil, da deželni šolski zaklad prevzame tudi plače meščanskih učiteljev, kakor je

to tudi po drugih deželah, na pr. na Štajerskem, Koroškem itd., plačal bi normalni šolski zaklad mesto treh ljudskih učiteljev tri učitelje ali učiteljice za meščanske šole, kar bi stalo k večjemu par 100 gld. na leto več; korist pa bi bila velika, ako pomislimo, da je na meščanskih šolah pouk izročen strokovnim učiteljem, kateri so sposobnost v dotičnih strokah morali dokazati s posebnim izpitom, kar pa ljudskim učiteljem ni bilo treba. Tudi bi se nepotrebna nemška meščanska šola na Krškem potem lahko premestila v Ljubljano, kjer bi bila gotovo bolj na mestu, že kot pripravilnica za učiteljsko izobraževališče, mej tem, ko je na Krškem meščanska šola s poljedelskim značajem čisto odveč, že glede na to, da imamo na Dolenjskem itak nižjo kmetijsko šolo, katera kmetijskim potrebam gotovo bolje služi nego meščanska šola. Vrh tega mora meščanska šola na Krškem, ako hoče v dosedanjih prostorih ostati, po volji njenega ustanovitelja ranjkega Hočevarja vedno nemška ostati, kar pa bi za kranjsko deželo ne bilo posebno častno, ako bi vzdrževala v popolnem slovenskem kraju nemško meščansko šolo.

Naj se torej merodajni krogi, v prvi vrsti deželna poslanca za mesto Ljubljano, podvzajajo, da se večkrat omenjeni § v omenjenem smislu še v tem zasedanju dež. zbora preuredi, potem bi se do jeseni že lahko namesto osemrazrednice pri sv. Jakobu v Ljubljani osnovala štirirazredna ljudska in štirirazredna meščanska šola in tako bi se tudi uprašanje o dekliški višji šoli vsaj za stopinjo dalje pomaknilo. Fiat!

Deželni zbor kranjski.

(III. seja, dne 11. marca 1892. leta.)

(Dalje.)

Posl. Višnikar poroča v imenu fin. odseka o računskem sklepu deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu za l. 1890. Kakor je iz proračuna za leto 1890. razvidno, je visoki deželni zbor dovolil donesek iz deželnega zaklada za šolo s 1.300 gld., za gospodarstvo z 2.662 gld., skupno 3.962 gld. Faktično pa je znašal donesek deželnega zaklada za šolo 2.463 gld. 91 $\frac{1}{2}$ kr., za gospodar-

stvo 2.415 gld. 63 $\frac{1}{2}$ kr., skupno 4.879 gld. 55 kr., torej je prekoračen proračun za 917 gld. 55 kr., kar opravičuje večja potrebščina naslova IX. (šola). Pri skupnem zakladovem gospodarjenju kaže se vendar v primeri skupnega pokritja za leto 1890. s 23.845 gld. 77 kr., s skupno potrebščino s 23.834 gld. 8 kr., prihranek za leto 1890. z 11 gld. 69 kr. — Računski sklep se odobri in naroči dež. odboru, da se računski sklepi delajo po obliki proračunov. Dalje poroča o izkazu imovine. Skupna imovina se je proti preteklemu letu pomnožila za 1.492 gld. 66 kr., oziroma pa odbitku 15% odpisa, in sicer: a) pri šolskem inventarju 405 gld. 44 kr., b) pri gospodarskem inventarju 414 gld. 75 kr., skupaj 820 gld. 19 kr., v ostanku s 672 gld. 47 kr. in sicer zaradi tega, ker je knjižnica s 1080 zvezki v vrednosti 1.029 gld. 56 kr. vzprejela se v šolsko imovino za leto 1890. Imovina je porazdeljena, in sicer: Imetek 31. decembra 1890. 4.486 gld. 82 kr., dolgovi 31. decembra 1890. 1.296 gld. 69 kr., čista imovina ad A 3.190 gld. 13 kr. Se vzame na znanje in odobri.

Isti posl. poroča o proračunu te šole. — Za troške učiteljskega tečaja naj se naredi poseben naslov, skupaj 630 gld. mej izredne troške. Skupna potrebščina znaša 7070 gld., skupna potrebščina gospodarstva 6338 gld., skupna potrebščina šole in gospodarstva 13408 gld. — Pokritje za šolo: Državna subvencija 2400 gld., državna subvencija za učiteljski tečaj 400 gld., donesek deželnokulturnega zaklada 2400 gld., skupaj 5000 gld., šolnina in drugi slučajni dohodki 200 gld., dohodki posestev 3000 gld., skupilo za prodano živino in drugi slučajni dohodki 800 gld., skupno pokritje šole in gospodarstva 9200 gld., proti skupni potrebščini 13408 gld., je primankljaja 4208 gld., ki ga je pokriti iz deželnega zaklada.

Ravnatelj Dolenc prosi za remuneracijo za vodstvo pri stavbinskih delih. — Deželni zbor dovoli, da se prošnja takoj obravnava. Stavbinska dela za poprave vodil je vodja sam, s tem je dežela mnogo prihranila, fin. odbor predlaga da se da gosp. Dolencu 500 gld. remuneracije.

Posl. Langer govori o ameriških trtah ter želi, da bi se šola na Grmu bolj pečala s to zadevo.

LISTEK.

Tovarišici.

Črtica Maksima Belinskega. Poslovenil — n.

(Dalje.)

Smehljaj jej je odprl ustni in ona pogleda veselo okrog sebe.

Pred njo je bil uhod v park. Orožniki so stali v bliščečih čeladah in rudečih suknjah. Lepo oblečeni otroci v spremstvu odgojiteljic in polnotelesnih dojnic, so hodili skozi vrata notri in vun. Ona je šla za množico.

Stresla se je. Pred njo je bil gost drevored. Ona gre po njem. Mej črnimi debli, na levo zelenela je bujna livada. Solnčni žarki so pošev legali na rumenkasto stezo.

„Zdi se mi, tam?“

Deklica vzame iz žepa papirček, kjer je bilo s svinčnikom nekaj narisane kakor načrt.

„Da, ono!“

Pogledavši v papir se nasmehe. Ondi v kotu sta bili z znano roko narisani dve glavici spajajoči ustni v celoto. Ona ga skrbno zvije.

Zeblo jo je v prste; toda v grmu na livadi je žvrgolel slavec, ne meneč se za mraz.

Radostno je začela poslušati.

Na jedenkrat se izza drevja pokaže suhopostaven mož v dolgem kaftanu z ozkimi rokavi, in s kapo, na zatilnik potisneno. Oči so gledale pohlepno na blede lice, usta so bila odprta. Kraj njega je skakal deček zamazanih lic, z nečistim predpasnikom pred seboj, in drhtel. — Dobro bi bilo slavca prevariti, . . . prime s strastnim šepetom za kaftan: — po gn ezdu pograbit, pa . . .

In oba sta stekla v grmovje z velikim skokom preko grabna.

Slavec je omolknil.

„Hudobneža!“ je dejala deklica.

Ona je šla vedno naprej, nadejajoč se, da bo na levi dobila griček in na gričku klopico. In grede je razmišljala, kaj bo rekla Zankeviču. Tu se je spominjalo vseh svojih pogovorov z njim, i onih v Borzni, i onih v Petrogradu.

Prvi pogovor je bil povsem čuden in jo je zadel kot strela. Mesto „ne“ je odgovorila „da“, ker se je bila razburila, opojena z radostnim strahom. Takrat je šumelo staro, prestaro drevje kakor ono in ogromno solnce, ležeče nizko na rudečem oblaku,

je prikupljivo gledalo skozi leskovo senco. Roke so se nežno oklepale rok. Zakaj se ni ta tenutek izpremenil v večnost? V njem je bila kupa sreče, ali blaženstvo se ne ponovi. Zankevič je bil vedno nasproten zakonu. On je nesrečen z ženo. Vse, kar je kedaj njej govoril, merilo je na preklic zakonskih form. Toda vendar jo je on klical za seboj. Ali življenje z ljubljanim človekom mari ni sreča? Ali ni bila ona v njišnih rokah? Ali se ni ona sama takrat njej odrekla? Sedaj je Zankevič na drugih tleh, v Petrogradu. On se le šali in imenuje ljubezen ogleđništvo in resnim stvarjem zmatra samo zakon. Mora ga opomniti njegove dolžnosti. Ako on sam ne izpregovori o tem, bode ona izpregovorila. Ni jej za ceremonijo, ampak za fakt. In mati se bo morala končno s tem faktom pomiriti . . . Samo, da bo tem hitreje!

Zopet je začela srečevati inteligentne obraze. Polepšana gospodična, poigravajoča z zlatimi očali in tresoč plavalaso glavo, je dostojanstveno govorilo o „Fechnerjevem zakonu“. Gospod s širokim klobukom in visokimi čevlji je nosil knjige in se smejal mladima zamorkama v ogrtačih. Po malem so se obračale v mimoidočo zamišljeni obrazi in ponehali s čitanjem.

(Dalje prih.)

Posl. Žitnik pravi, da je gotovo vsak pripravljeno žrtvovati za to šolo, a javno mnenje o tej šoli je slabo, čuje se, da se slabo gospodari na njej. On sicer ne veruje tega in ni preverjen o tem, vendar je naznanil došle mu pritožbe, da deželni odbor skrbi za to, da se izvrše to neugodno mnenje. Potem govori o nekaterih podrobnostih proročuna in želi, naj se dohodki gospodarstva razlože obširneje. Skrbeti bi bilo tudi za to, da bi bila šola bolj obiskana, za tako malo učencev so stroški preveliki. Opozarjalo naj bi se ljudstvo, da se doseže večje število učencev.

Posl. dr. Vošnjak se čudi, da je predgovornik govoril o slabem gospodarstvu na Grmu, a ni navedel nobenega fakta, s katerim bi bil podprl to svoje mnenje. Če sam ne veruje tega in ni preverjen o tem, čemu torej črni zavod z neosnovanimi trditvami pred svetom? On lahko potrdi, da se gospodari dobro na tem zavodu. Potem pojasni nekatere podrobnosti in pravi, da se želji predgovornika lahko ustreže glede dohodkov gospodarstva. Število učencev se počasi množi, povsod je na tacihi zavodih primerno majhno. Mariborski zavod, ki ima toliko stipendij, ima le malo več učencev. Stori se vse, kar je mogoče, in nikdar še ni čul pritožb, da bi se slabo gospodarilo. Želel bi, da bi posl. Žitnik sam prišel k izpitu in videl dober uspeh šole, o kateri se je tudi vlada večkrat izrekla pohvalno. Obžaluje, da se je taka neosnovana graja čula v zboru iz ust slovenskega poslanca, kakeršne so se prejšnja leta slišale k večjemu samo iz ust Dežmanovih. Naj pove naravnost, na kaj se opira njegova trditev.

Posl. baron Apfaltrern napada strastno zavod ter pravi, da so doseženi uspehi negativni. On je popraševal, kje so kmetovalci, ki so se izšolali na tem zavodu, njemu ni znan nobeden. Potem kritikuje mlekarstvo, ki se mu zdi spekulacija, kar ni namen šole. Za ameriške trte se ni skrbelo v šoli. Glede remuneracije, za katero prosi vodja, meni, da je njegova dolžnost kot oskrbnik, da nadzoruje taka dela. Če bi moj oskrbnik prišel do mene s tako zahtevo — pravi g. baron — uprašal bi ga, če je znorel! Za me je prava dobrota — končal je — da čujem tako negativno sodbo z one strani zbornice o zavodu, katerega uspehi so minimalni, zato bodem tudi glasoval zoper podporo in posebno še zoper remuneracijo.

Posl. Šuklje se oglasi v obrambo napadnega zavoda kot zastopnik ljudstva iz najbližje okolice ter pravi, da mora pobijati neosnovane in premalo preišljene besede poslanca s te strani. Odločno protestuje proti neosnovanemu očitjanju. Vodja šole na Grmu dokazal je že na Slapu, da je praktičen gospodar. Obžaluje, da se g. baron Apfaltrern ni informiral pri svojem tovarišu g. Langerju, ki je izjavil sam v finančnem odseku, da je vodja šole na Grmu izboren gospodar. Če se polanec trebanjskih občin sklicuje na dopise, ki so mu došli, vemo, kako se kujejo taki dopisi. Z mirno vestjo naj bi jih vrgel v veliki koš. Take šole so povsod pasivne. Posestvo na Grmu kupili smo po ceni, zato pa je bilo tudi zanemarjeno in potrebščina bila je prva leta izredno velika zaradi potrebnih poprav. Poleg tega imeli smo zadnja leta nesreče in slabe letine, to je treba jemati v poštev. Glede števila učencev mora reči, da 22 učencev (12 stipendistov in 10 plačujočih) je tako število, da že smemo pokazati nanj. Ali bode posl. Žitnik s tako neosnovanimi napadi morda pomnožil to število? Vsak poslanec, predno govori, se mora informirati. Gospod baron Apfaltrern še ni bil nikdar na Grmu, jaz pa se zanimam za ta zavod in moram reči, da sem bil prijetno iznenadjen o dobri metodi poučevanja, katero sem opazil tam. Bivši učenci te šole gospodarijo uplívno in dobro po vsej deželi. Če se pridelki šole prodajajo ugodno v Novem mestu, je to le dokaz dobrega gospodarstva. Ameriških trt in rezanic, kar jih je šola imela, pa niti oddati ni mogla, treba je torej, da se naš narod probudi iz svoje indolentnosti. Očitjanje o tej zadevi je torej brez podlage. Če je g. baron Apfaltrern govoril o svojem „verwalterju“, moram mu odgovoriti, da vodja šole na Grmu vendar ni kak oskrbnik, analogije torej ne najde nobene. Kar se je govorilo proti šoli, je kvarno ne samo zavodu, nego tudi deželnim interesom, zato odločno zavrača take napade.

Posl. baron Apfaltrern odgovarja, da nikdar ni bil tej šoli prijazen, ker ne zadostuje svoji nalogi. Ve, da je segel v srce večini, govoreč proti temu ljubljénku njenemu, a to ga ne briga in ne potrebuje poučevanja od nikogar.

Posl. dr. Tavčar pravi, da je šola na Grmu velicega pomena za deželo. Posl. Žitnik razkladal je v početku svojega govora kak revež je naš kmet, da mu je treba pomagati, potem pa je padel po zavodu, ki ima ravno namen zboljšati naše gospodarske razmere. Ta koristni zavod moramo vzdržati, skrbeti nam je za njegov napredek. Kdor govori proti njemu, mora imeti tehtne razloge, malenkosti ne bi se smele tu navajati. G. baronu Apfaltrernu mora reči, da direktor tacega zavoda se vendar ne more primerjati njegovemu oskrbniku. Če g. baron nema boljih argumentov proti zavodu, nego so oni, katere je navedel, je slaba. Navedel ni niti jednega fakta, samo o nekem vrtnarji, bivšem učencu te šole, je poizvedel, ki je baje vsa drevesa nekemu graščaku slabo obrezal. Morda je pa vrtnar drevesa dobro obrezal, a le graščak ni razumel ničesar. Če je g. baron poupraševal po ljudeh, ki so se izšolali na tej šoli, storil je to gotovo le prišvojih somišljenikih in ti so naravno šoli sovražni. Vsi smo pripravljeno zboljšati šolo, povedo naj se nam le resnični nedostatki. Če pa celo vodja nemške stranke ne more z drugimi argumenti pobijati te šole, je to najbolji dokaz, da je res dobra.

Posl. Žitnik se zagovarja, da ni govoril proti metodi in učiteljem in učencem šole, nego samo o gospodarstvu in to moral je storiti na podlagi došlih mu dopisov, če tudi pade nanj odium, da je govoril proti zavodu.

Posl. Lenarčič poudarja razmere, kakeršne so dandanes pri kmetijstvu, ki ni več kakor je bilo nekaj, nego je postalo tudi obrt. Ravno mlekarstvo na Grmu je dokaz, da se gospodari dobro in po pravih načelih. Imel sem bivšega učenca — pravi — ki je dovršil šolo na Grmu — in reči moram, da sem bil popolnoma zadovoljen z njim in prav iznenadjen o praktični vednosti njegovi. (Čujte!)

Poročevalec Višnikar omenja, da izmej gospodov poslancev, ki so bili kdaj na Grmu, še ni nikdo grajal šole. Če je kdo kompetenten soditi o njej, je to posl. Šuklje, ki živi v nje obližji in se zanima zanjo. Učencev je več dobrih že stopilo v praktično življenje. Odgovarja na razne ugovore in pravi, da remuneracija 500 gl. ni pretirana, ker je dežela mnogo prihranila vsled tega, da ni bilo treba najemati posebnih inženjrov in je vodja nadzoroval sam popravljalna dela.

Remuneracija se potem pri glasovanji dovoli in potrdi proračun, v katerega se postavi dotična vsota. (Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 12. marca.

Deželni zbori

v nekaterih kronovinah izrekli so, da je vlada prekršila ustavo, ker lani ni sklicala deželnih zborov. Mimo gorenjeavstrijskega deželnega zbora, o katerega ukrepu smo priobčili včeraj došli nam brzojav, storili so jednake ukrepe tudi že prej deželni zbor gališki in deželni zbor moravski. V moravskem deželnem zboru stavila je dotični predlog češka manjšina, a nemška večina vsprejela ga je brez ugovora. Vlada seveda zagovarja povsod svoje stališče, ali tako, kakor se da sploh zagovarjati slaba stvar.

Češki deželni zbor.

Začetkom prihodnjega tedna prišla bo v razpravo predloga o reformi deželnozborskih volitev. Nemci nebejo o tej predlogi ničesar vedeti, ako se zajedno ne vsprejme tudi predloga o kurijatnem votumu, kajti po novem načrtu imeli bi Čehi večino tudi v skupini poslancev iz mest in bi Nemci bili odvisni od Čehov, je-li jim bočejo ti dovoliti kakega deželnega odbornika. Dunajski listi ugovarjajo vsprejetju volilne reforme jako energično.

Enketa za regulacijo valute.

Strokovnjaki, poklicani v enketo za regulacijo valute, izrekli so se jasno in določno o vseh stavljenih jim uprašanjih. Velika večina izrekla se je za zlato vrednoto; za takozvano šepavo vrednoto, namreč za zlato in srebrno, izrekli so se le nekateri posamni izvedenci in tudi ti ne posebno odločno; delegat Bondy izrekel je nado, da bode morda kdaj še mogoče od zlate vrednote vrniti se k srebrni. Izvedenci izrekli so se nadalje, da bode izdati novce v zlatu v vrednosti sedanjega goldinarja; je-li naj se mimo goldinarja izda še kaka „krona“, o tem so bili nazori jako različni.

Vnanje države.

Preteča kriza v Bolgariji.

Angleški listi poročajo iz Sofije, da vsa znamenja kažejo na to, da bode nastala nevarna kriza. Bolgarski usurpatorji so vsi pobiti, ker namerava

Turčija izročiti tistega Bolgara, kateri je na sumu, da je umoril dr. Vulkoviča, Rusiji oziroma ruskemu poslanstvu v Carigradu. Kako je to možno, ne vemo povedati. Angleški listi javljajo tudi, da bode Bolgarija resno in odločno ugovarjala tej nameri in da je od dalnjega ravnanja Turčije zavijano, kakšno bode turško-bolgarsko razmerje. Bolgari kličejo Avstrijo in Anglijo na pomoč.

Welfsko-pruska sprava.

Nemški cesar stopil je v dogovor z vojvodo Cumberlandskim zaradi welfsko-pruske sprave. Prusija povrnila bode vojvodi ali ves Welfski zaklad, znašajoči 48 milijonov, ali pa mu bode izplačevala vsaj obresti te glavnice; vojvoda Cumberlandski priznal bode sedanje državnopravne razmere na Nemškem, in sicer tako, da bode pisal posebno pismo nemškemu cesarju; s tem bode rešena welfska zadeva, ki je delala nemškim mogotcem veliko preglavice. Sinu Cumberlandovemu zagotovljena bo dedna pravica zasesti prestol brunšviški.

Turčija in Egipt.

Turški sultan je že podpisal ferman, s katerim potrja Abbas-pašo za khediva egiptskega, in tudi določil, da ponese ta ferman maršal Ahmed Ejub-paša v Kairo, a zadnji hip si je to premislil ter dal narediti drug ferman, v katerem potrja Abbas-pašo le kot khediva afriškega ter reklamuje sinajski polotok za Turčijo. Diplomacije si ubijajo glavé, kdo da je to prouzročil; doslej menda še zaman.

Dopisi.

Iz Kranja 8. marca [Izv. dop.] (Naše čitalnice predpustne veselice.) „O, predpusti ti čas presueti, . . . si mošnjico mi rejeno del popolnoma na suho“, vzdihoval je, kakor beremo v Prešérnu, dijak pepelnici dan. — Tudi v blagajnico naše „Narodne čitalnice“ segel je ta Kurent precej globoko. Toda ni nam žal izdanih svot, kajti uspeh veselice, za katere so se izdale, odškodoval nas je zanje v polni meri in nam spričal, da ima čitalnica naša kljub težavnim in neprijetnim razmeram, kakeršne vladajo sedaj pri nas, še vedno obilo simpatij v mestu samem, kakor tudi v okolici. Pokazal nam je to že mali ples dne 24. januarja t. l., pokazala pa nam je to še v veliko večji meri maskarada dne 28. februarja t. l. V krasno nakičeni dvorani zbralo se je v kratkem času 44 jako okusno opravljenih mask, ki so s svojimi elegantnimi kostumi napravljali uprav slikovito podobo. — Mej zbrane divne „odaliske, Turkinje in druge orijentalke“, ki so z začudenjem ogledovale krasno belo „snežinko“ kot popolnoma neznan jim stvar, katero so pa kot staro znanko pozdravljale „ruska bojarka, ruska pevka in ruska kmetica“, prišla je kot sel blisketajoča „zvezda večernica“ oznanjujoča prihod veličastne „kraljice noči“, ki si je za to izredno lepo noč omislila tudi izredno fino in dragoceno toileto. Mej tem pa, ko so že zbrane maske občudovale njeno krasoto, odprla so se zunaj nekje vrata in kar najedenkrat pripihal je skozi nje rahel „veter“, ki pa nikakor ni bil len mej potjo, kajti prinesel je sabo iz mrzlega severa mično „Švedinjo“ in dražestno „Škotkinjo“ ter pobral na ladiji „Albatros“, čilega mornarja in po raznih deželah nekaj lepih „kmetic“, v svoji dobrodušnosti in hoteč pomagati, odnesel je tudi „zguljeno dete“, katero je potem s punčiko v naročji z jokajočim glasom v tej gneči iskalo svojega ateja, — ker pa s to zbirko še ni bil zadovoljen, pogledal je tudi v južne, gorkješe kraje in odtod pripeljal je s sabo v razcvitajoči se „mak“ zaljubljenega ljubkega „metuljčka“, a to mu še vedno ni bilo dovolj — tam doli na jugu se je menda nekoliko privadil gorkoti, pa si je mislil, hajd, pojdimo še malo pod zemljo pogledat, kako se tam kaj zabavajo! Vrag si ga vedi, skozi katero luknjo je prišel doli; tam pa sta mu bila krasna „satanela“ in njen spremljevalec „parkelj“ tako všeč; da ju je vzdignil in prinesel k nam, da si ju ogledamo. Najedenkrat zbrala se je okrog njih cela tropa ravnokar došli novih mask. Šegavi elegantni „poličinel“ se je malo ponorčeval iz njih, v kože belih medvedov zaviti „Eskimo“ prišel se je gret v njih bližino, „Črnogorec, Albanec, Španjol in Kitajec“ so si od strani ogledovali nenavadni prikazni, „gorenjski kmet“ se je samega strahu stisnil v najoddaljenejši kotiček in se prekrižaval, star „jezični dohtar“ je iskal paragraf, po katerem bi ju mogel iz dvorane izgnati, „žid“, pravi prototip izraelskega rodu, pa je v svesti si svojih pregreh bežal pred njima, kolikor so ga noge nesle. — A kmalu so opazili doli pod zemljo, da je izginila njih gospodarica — poslali so jo torej iskat,

➤ Dalje v prilogi. ➤

in jeden njenih zasledovalcev je v „kozla“ preoblečen prišel tudi v naše prostore, a ker je videl, da se njegova gospodarica prav dobro počuti pri nas, je ni nadlegoval in se je še sam pomudil nekaj časa mej nami, potem pa je odšel najbrže poročat o uspehih svojega potovanja. — Kmalu so se spriznile vse te iz raznih krajev došle maske, vojaška godba (14 mož) je zaigrala in pričel se je živahen ples. Ko so pa vojaki prenehali igrati, nastopila je iz bližnjega Naklega došla petorica „žab“, ki so s svojim ubranim regljanjem pričale, da so se resno vadile za prvi javni nastop. — Živahnost postajala je vedno večja, vrhunec pa je dosegla, ko so se vrata odprla na stečaj in so, prepevaje nalašč za ta večer zložene pesmi, v društvene prostore ustopili iz daljnega Sijama došli „sijameški trojčki“, opravljeni kot pravi pravcati gigerli. Čudna je bila ta postava: na štirih nogah videti je bilo le jedno truplo z dvema rokama, nad njim pa tri glave; a široko je bilo to truplo tako, da se je komaj prerilo skozi vrata. Zbrano občinstvo se je prav iz srca smejalo tej izredno nenavadni prikazni in občudovalo nje izredno gibčnost. Poredne mlade maske so pa zopet vabile na ples, kateremu so se seveda naši trojčki ognili, ker so v svoji prebrisanosti uvideli, da bi v itak že tesnih prostorih delali preveč zaprek in drugim plesaželjnim maskam kratili veselje. In plesalo se je neumorno naprej do pozne ure, vsakdo hotel se je dostojno posloviti od Kurenta in nikomur se ni mudilo domu, tako da smo pri 3. kadrilji zjutraj ob 3. uri šteli še 32, pri zadnji ob 5. uri zjutraj pa še vedno 22 parov. — A težko je bilo posloviti se od teh prostorov, v katerih je vsakdo preživel nekaj lepih, brezskrbnih ur, zato smo se po končanem plesu umaknili v stranske prostore, kjer smo v do belega dne trajajoči živahni zabavi uganili še marsikatero predpustno. — Tako popisal sem v glavnih potezah našo letošnjo maskarado, a marsikatero lepo in mično masko sem izpustil — naj mi ne štejejo tega v zlo, zagotavljam jih, da prihodnjic gotovo pridejo na vrsto.

Končujoč svoj dopis, omenim naj še, da se je z 1. dnem marca t. l. ločil iz naše srede pri vseh pravih narodnjakih priljubljeni odvetniški kandidat g. drd. Josip Kušar, ki je bil ves čas svojega tukajšnjega bivanja vesten in marljiv odbornik naši čitalnici in neustrašen zagovornik narodnih pravic. V prijateljskem krogu zbralo se nas je neki večer blizu 30 njegovih prijateljev, da se poslovimo od njega. Neradi smo ga pustili od nas in tudi njemu je bilo videti, da mu je bila ločitev težka. — Dal Bog, da bi tudi na svojem novem mestu našel svojim zmožnostim primerno polje delavnosti!

Iz Središča 5. marca. [Izv. dop.] Naša dva duhovna gospoda uganjata prav čudne stvari. Človeku se kar lasje ježe, ako sliši pripovedovati o njihovih slavnihih činih. Čudimo se le, da višji gospodje vse to mirno trpe, a pri tem se nam zdi mogoče le dvoje: prvič, da pride višjim oblastnijam o vsem tem, kar gospoda počenjata, vse premalo na ušesa — ali pa, da se dotična gospoda v svoji prirojeni zvitosti tako krepko zagovarjata, da se jima mora verjeti. Središka gospoda v svojem pikanji in zbadanji ne poznata nobenih mej. Napadata in grdita pa vsacega, ki je drugačnih nazorov, nego onadva. Posebno rada pa se zaganjata v one Središčane, ki zavzemajo kakšne častne službe, bodisi v občinskem zastopu ali pa v kraj. šolskem svetu. Proti tem gospodom, katere je g. kapelan nedavno iz prižnice „Središke herodeže“ imenoval, našuntala sta ta „pospeševatelja miru in ljubezni“ (O moj Bog!) druge občine tako, da si človek še svojega življenja več varen ni.

Toda prišel bode tudi za nju dan plačila! Dobro nam je znano, da za jednega teh gospodov že nekaj zori in potem bodo govorili dokazi, katerih ne ovrže nobena laž, budisi še tako zvito nastavljena.

Iz prižnice se nam tudi pridiguje, da je središka fara na zelo slabem glasu in pa da vera peša. To je grda in nesramna laž. Naša fara, posebno pa trg Središče je bil že nekdanj na dobrem glasu in to po vsi pravici, drugače bi se ne vzredilo v njem toliko število dostojanstvenikov, ki zavzemajo vsi več ali manj odlična mesta v človeški družbi. Mej temi je tudi prav lepo število dobrih duhovnikov, na katere smo v resnici ponosni.

Dalje se trdi, da vera peša. Če je na teh besedah kaj resnice — kriji ste le vi sami. Ali je morda najnovejša, sedaj že v obče razglašena vest — tudi laž? Če je temu tako, zakaj ne skr-

bite za to, da bi se oni, ki jo raznašajo, sodnijsko kaznovali? Na nas vidite vsako najmanjšo pičico ter jo neusmiljeno bičate, a sami? ... Dovolj! Mislím, da se razumemo!

Domače stvari.

— („Slovensko društvo“.) Prihodujo nedeljo dne 20. t. m. imelo bode „Slovensko društvo“ ob polu 3. uri popoldne v Čitalnični dvorani društveni shod, na katerega vabi vse društvenike in prijatelje društva. Vspored: 1.) Nagovor predsednika. 2.) O slovenščini pri naših uradih, poroča g. dr. Stor. 3.) Razprava o valuti, poroča podžupan g. V. Petričič. 4.) Posamezni nasveti.

— (Poslanec Šuklje in slovenske srednje šole.) Iz Celja se nam piše: Ni je več krivice, nego je ta, da nimamo Slovenci ni jedne cele slovenske gimnazije! Ako hočemo sploh še nekaj časa životariti kot Slovani, moramo dobiti najmanj osem celih slovenskih gimnazij po vseh slovenskih pokrajinah in ne samo na Kranjskem. Ta ideal bomo dosegli pa le tedaj, ako bomo odločno in brezobzirno zahtevali pravice svoje. Mej odločne, za narodno bodočnost našega naroda naukušene može ne moremo prištevati sicer talentiranega poslanca Šukljeja! Tako „previdno“, rezervirano in pedagogičski nelogično naj govori ob učnem jeziku na naših srednjih šolah makari gospod Gautsch ali kak sekcijski chef! Slovenski poslanec mora drugače govoriti! Dixi.

— (Občinski svet Ljubljanski) ima prihodnji torek, 15. marcija t. l., redno sejo. Dnevni red priobčimo v prihodnji številki.

— (Slovensko gledališče.) Opozarjamo še jedenkrat na jutrajšjo gledališko predstavo, ki bode brez dvoma napolnila popolnoma Čitalniško dvorano. Gledališki list prijavljamo na drugem mestu.

— (Osobne vesti.) Č. g. Anton Aškerc, slavni naš pesnik, duhovnik v Vitanji na spodnjem Štajerskem, izstopil je zaradi bolehnosti za nekaj časa iz službe.

— (Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske) od 28. februarja do 5. marca 1892 kaže, da je bilo 22 novorojencev (= 37,3‰), umrlih 24 (= 40,7‰), mej njimi 1 za otročico, 6 za jetiko, 17 za različnimi boleznimi. Mej umrlimi je bilo 6 tujcev (= 25‰), iz zavodov 9 (= 37,5‰). Za infekcijskimi boleznimi so zboleli: za otročico 1, za škarlatico 2, za vrtico 3, za hripo 8 oseb.

— (Nauk, kako zasajati vinograde z ameriškimi trtami.) To knjižico, o kateri smo že opetovano imeli priliko govoriti, ima na prodaj tudi Giontini-jeva knjigarna iztis po 10 kr., s pošto poslani iztisi po 12 kr.

— (Prvi spomladanski dan) po kmetškem koledarju je danes sv. Gregorja dan. Vreme je istinito postalo po zadnjih mrzlih dnevih nekoliko mehkeje, snega imamo pa po vseh mestnih ulicah obilo in ima magistrat polno posla, da od strani snežne barikade.

— (Prememba posesti.) Pri današnji eksekutivni dražbi kupil je J. Plautzovo hišo v Spišnji Šiški g. Jos. Vodnik posestnik iz spodje Šiške za 22.505 gld.

— (Iz Velike Loke) se nam piše: Dne 3. svečana umrl je pri nas jako čislán in obče znan mož, Janez Gliha po domače Lovriček. To je bil prijazen in dobrotljiv, pošten in vesel mož ter odločen in zaveden narodnjak. Star je bil že 77 let, a duh njegov je bil vedno mlad; štel se je mej naprednjake in to svoje prepričanje dokazal večkrat tudi z dejanji. Pogreba njegovega udeležilo se je mnogo kaj odličnega občinstva. Rajnik je bil posebno unet za dolenjsko železnico in slučaj je nanesel, da bo Velikološki kolodvor stal baš na rajnega Janeza Glihe svetu. Bodi odličnemu rodoljubu časten spomin.

— (Iz Hinj pri Žužemberku) nam prihajajo vedno in vedno tožbe, katere provzročá ondotni g. župnik Franc Zbašnik, velik sovražnik „naprednjakov-brezvercev“. Gosp. župnik in farani niso drug drugemu všeč; g. župnik peuje farane, farani pa o njem ne govoré niti s tistim spoštovanjem, katero dajo kmetški ljudje navadno vsakemu cerkovniku. Iz katerih uzrokov je g. župnik nezadovoljen s svojimi farani, tega, žal, ne vémo povedati, znano nam je pa, zbok česa želé farani prav iskreno, da bi se g. župnik čim prej preselil v kak

drug kraj. Hinjski farani pritožili so se tudi pri škofijskem ordinarijatu v Ljubljani ter v podporo svoje pritožbe navedli celo vrsto dogodbic, katere ilustrujejo na čuden način „delovanje“ g. župnika. Da tako „vzgedno“ vedenje ne more dobro uplivati na razmerje mej župnikom in farani, ume vsak razsoden človek, samo g. župnik neče tega umeti, in ker vidi, da ga njegovi farani ne ljubijo in tudi ne spoštujejo, začel jim je recimo nagajati in to na način, ki je ne samo nedostojen, ampak kvaren duhovniškemu ugledu in katoliški veri. Ako g. župnik spodi od izpraševanja 72 fantov in da listek le trem, ako spodi po 30 deklet ne da bi jim dal listka, je to njegova zadeva, v katero se ne utikamo, ali če se g. župnik sam vpričó teh fantov, deklet in še drugih uglednih župljanov grozi: „Če Vas bo kapelan izpovedal, Vas pa jaz obhajal ne bom, če Vas bo pa hotel kapelan obhajati, bom pa tabernakel zapri“ potem svedočijo te besede njegove, da ga niso verski razlogi napotili ravnati tako, kakor je ravnal. Rekli smo že zgoraj, da ne bodemo vsega tega navedli, kar se nam je sporočilo, v dolžnost pa si štejemó opozoriti slavni škofijski ordinarijat, kateremu je skrbeti, da se védejo duhovniki dostojno, na ta nedostatek, kajti osvedočeni smo, da slavni ordinarijat ni obveščen o vseh teh stvareh tako natanko, kakor mi, ki imamo za vsako nevedenih rečij dovolj veljavnih prič.

— (Iz Senožeč) se nam piše: Dne 5. marcija vršila se je pri nas volitev župana in njega namestnika. Županom izvoljen je bil graščak Fran pl. Garzarolli, a namestnikom posestnik in krčmar Andrej Mušič. Gosp. pl. Garzarolli bil je sedaj že dvakrat zaporedoma voljen županom, čemur se pač ni čuditi, kajti zasluge, ki si jih je stekel za trg Senožeški, so neprecenljive vrednosti. Precej pri nastopu prve dobe preskrbel nam je lep nočni mir, po kojem smo že dolgo hrepeneli. Občinska pota spravil nam je v najlepši red, kar ni le dobrota za ljudi, temveč tudi za ubogo uprežno živino. Lanskoga leta napravil nam je za gornji konec trga nov vodovod, kar je bilo prepotrebno. Pač dosti zaslug bi se še dalo naštetí, toda omenim naj le še našega župana požrtvovalnosti in darežljivosti za občino. Ako še dostavim, da si za mnogobrojna poslovna pota niti krajcarja ne zaračuni, smelo rečem, da bi bila vsaka občina srečna, če bi imela tako skrbnega očeta. Občani pa tudi to dobro uvidijo in z zopetno izvolitvijo pokazali so jasno, kako čislajo možaka, ki jim izvrstno gospodari.

— (Ustavljen promet.) Zaradi snežnih zametov ustavljen je poštni promet čez Predel. Pošta za progo Rabl-Gorica opravlja se čez Nabrežino.

— (Koroška hranilnica) je letos od svojega dobička razdelila 69.560 gld. Vzlic temu, da nalagajo v to hranilnico svoje prihranke tudi ljudjé z dežele in tudi mnogi Slovenci, določila je hranilnica vse le za Celovške naprave, samo v Borovlje je tudi nekaj priletelo; za kmetške potrebe ni dala ne krajcarja, in vender se dobiček največ in kmetških obrestij nabira.

— („Popotnik.“) Glasilo „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ ima v svoji 5. številki nastopno vsebino: I. Kako se je pripravljati na izpit sposobnosti za občne ljudske šole. (H. Schreiner.) — II. O učiteljskih plačah na Goriškem. — III. Vrnitev v domačijo. (I.) (Franc Zopf). — IV. Proslava tristoletnice J. A. Komenskega. — V. Slovtvo. (Ocene.) — VI. (Pisma iz Sibirije). (XIV.) (Sib.) — VII. Dopisi in druge vesti. — Raznoternosti. — VIII. Natečaji.

— (V železniškem vagonu umrl je) mej Podsusedom in Zaprešičem neki kmet, ki se je vozil v bolnico v Zagreb. Bil je pač že nekaj dnij bolan, a ne tako opasno, da bi se bilo bati tako nagle smrti.

— (Banka „Slavija“ in nje posojila v Istri.) Da se bode mogel izvrševati povoljno sklep banke „Slavije“, s katerim hoče priteči na pomoč isterskim kmetovalcem, ki so zadolženi pri italijanskih njim sovražnih gospodih, storila je korak dalje. Upravni svet banke „Slavije“ je na predlog g. Hribarja imenoval svojimi pravnimi zastopniki: g. dr. Matko Laginjo v Pulji; gosp. dr. Antona Dukića v Paznu; g. dr. Mate Trinajstića v Buzetu in g. dr. Gustava Gregorina v Trstu. Kdor bi torej želel posojila na svoja posestva, obrne naj se do jednega imenovanih gospodov odvetnikov, koji bodo prošnje odpošiljali banki. Vsakdo naj si najprvo preskrbi izpis iz zemljišnih knjig, iz kojega

se da razvideti, koliko da poseduje, koliko je že dolžan in koliko se mu more posoditi. Gg. duhovniki, učitelji, in drugi inteligentni rodoljubi naj gredo ubogemu seljaku na roko z dobrimi sveti, kajti, ako smo ga rešili iz oderuške roke, storili smo ga neodvisnega in svobodnega državljana. Gotovo bode delovanje banke „Slavije“ pripomoglo mnogo, da se postavi isterski Slovan na svoje noge.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Lvov 11. marca. Tukajšnji listi poročajo, da se lakota razširja po izhodni Galiciji. V okraji Javorskem umrlo je že več oseb.

Sofija 11. marca. Bulgarskim agentom v Carigradu bode imenovan Dimitrov.

Berolin 11. marca. Nemški cesar je nekaj obolel in ne sme iz sobe.

Dunaj 12. marca. Uradna „Wiener Zeitung“ javlja imenovanje profesorja Alojzija Valente v plemski stan s predikatom Maahthurn.

Peterburg 12. marca. Angleško društvo podarilo 20.000 funtov sterlingov za nemške kolonije v guberniji Samara.

Pariz 12. marca. V neki hiši na boulevardu St. Germain razpočila se je bomba, nabita s kosci železa, ki so se našli v luknjah na zidu. Pok se je slišal na 500 metrov v okolici. Ranjen je neki sluga. Bržkone so jo vrgli anarhisti.

Manchester 12. marca. Bivši pionirski sergent Holder zatožen pred policijskim sodiščem zaradi poskusa zavesti k izdajalskim ovadbam o utrjenji Malte. Obravnava se je odgodila, sodnik odklonil zahtevo, da se izpusti Holder.

Razne vesti.

* (Razstava v Plovdivu.) Vsled naznanila c. in kr. diplomatske agencije (glavnega konzulata) v Sofiji otvorila se ne bode poljedelska in obrtna razstava v Plovdivu, kakor je bilo iz početka določeno, dne 18. septembra 1892, temveč že 14. avgusta 1892. Prvotno do konca pretečenega leta določeni termin za pošiljanje oglašil tujih razstavljalcev podaljšal se je do 13. aprila t. l. Oglašila dobe se pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani in se onim, ki se žele razstave udeležiti, na zahtevanje tudi dopošljejo.

* (Obsodba.) Ernest Bannert, ki je poveril kot uradnik „Eskomptebanke“ v Gradcu vsoto 136.000 gld., bil je obsojen pred porotniki na 6 let ječe.

* (Električna razstava v Moskvi.) C. kr. trgovinsko ministerstvo naznanilo je trgovski in obrtniški zbornici, da se bode od 14. aprila do 14. oktobra t. l. vršila v Moskvi električna razsvetljava. Razstava obsejala bode mej drugim električno razsvetljava, telegrafijo in telefonijo, elektrotehnologijo, uporabo elektrike pri vojaštvu, morinarstvu, zdravilstvu, gospodarstvu itd., električne baterije in motorje, znanstvene aparate, novosti na kateremkoli polji tehnike, slovstvo, načrte itd. itd. Oglašila in razstavne predmete uposlata je pisarni električne razstave v Moskvi.

* (Boj mej Črnogorci in Albanci.) Pri Kolašinu pri črnogorski meji je te dni nastal slučajno boj mej Albanci in Črnogorci. Prvi praznovali so svatbo in streljali, kakor je običajno. Pri tem bil je po nesreči smrtno zadet neki Črnogorec. Razjarjeni začeli so streljati Črnogorci na Albance, izmed katerih je bilo 19 ubitih ali pa ranjenih.

* (Panika v gledališču.) V Lillu na Francoskem nastala je vsled malega požara velika zmešnjava mej občinstvom in mej igralci. Tri koristovke in več poslušalcev so poškodovani.

* (Lynchovanje.) V Memphisu v državi Tenesse v severni Ameriki zaprli so 27 črncev, ki so nedavno v boju s policijo ustrelili štiri višje policijske uradnike. Te dni je pridrlo 75 našemljenih mož v ječo ter so odvedli tri izmed zaprtih črncev in jih ustrelili pred ječo.

Odprto pismo

č. gospodu Francetu Zbašniku, župniku v Hinjah.

Preden ste v nedeljo t. j. 6. t. m. začeli pastirski list brati, govorili ste: „Slišal sem, da je šlo v Ljubljano pet mož, ki blače nosijo, v maskare do škofa me tožit, a gospodje iz Ljubljane jim osle kažejo i. t. d.“ Zvedite gospod župnik, koliko je na tem resnice.

Ne bi škodilo, ko bi šlo pet ali še več mož do milostlivega knezo-škofa, ko bi le kaj opravili in bi se Vi malo lepše in dostojniše obnašali do svojih župljanov. Ne pet mož, in noben mož ni bil pri mil. škofu od Hinjskih župljanov, pač pa se je napisala tožba do mil. knezo-škofa zoper Vas. Kakšnega opominjevanja ali pokaranja od višje duhovske

gosposke gotovo niste dobili, sicer bi se drugače obnašali. Lepo ste spet razgrajali 5. marca mej delanjem prvega sv. zakramenta, ker je srajčica otroku prevrsko do vratu segala, govorili ste: „Ti ljudje so tako neumni, da bi poprej hudiča naučil sv. križ delati, kakor tem ljudem kaj dopovedal“. Ali so te besede dostojne župnika, farnega predstojnika mej tako svetim opravilom? „Hudiča“ ste klicali, katerega morate izganjati. Žalostno, da še pri delanju sv. krsta ne morete se obnašati, kakor se pri tako sv. opravilu spodobi! Zmerjajte nas iz prižnice, kolikor hočete in vpijte, da se bo vsa cerkev tresla, le kričajte „niste možje če tudi hlače nosite“, vendar se v cerkvi lepše obnašamo nego naš farni predstojnik pri delanju prvega sv. zakramenta, sv. krsta. Da ste zgoraj imenovane besede isti dan mej delanjem sv. krsta v resnici govorili, so priče: botri in cerkovnik.

Hinje 9. sušca 1892.

Martin Muhič,
iz Hinj št. 13.

Janez Blatnik,
iz Prevole št. 7.

Opozarjamo na oglasilo španske vinske veletrgovine „Vinador“, Dunaj, I, Am Hof 5 natisnjeno mej inserati. Naravnost importovana tuja vina in francoski kognaki te firme znani so zaradi pristnosti in izbornosti svoje po vsem svetu.

Mlekarstvo. Vsak kmetovalec se je prepričal, da dajejo krave po zimi manj in slabšega mleka, kakor po leti in sicer za to, ker jih je krmili v hlevu. Opozarjamo torej gospe ekonomke na Kwizdin Korneuburski živinoredilni prašek, kateri je nad 40 let z najboljšim uspehom v rabi in katerega izdeluje Fran J. Kwizda, c. in kr. avstrijski in kr. rumunski dvorni založnik za veterinarne preparate v Korneuburgu pri Dunaji. Ako se ta prašek prismašava krmil redno, upliva to na kakovost mleka tako ugodno, kakor na obilnost.

Poslano.

Neustein-ove posladkorjene Elizabetne kri čisteče pile,

skušeno in od znamenitih zdravnikov priporočano lahko čistilno, raztapljajoče sredstvo. — 1 škatljica à 15 pil velja 15 kr., 1 zavoj = 120 pil 1 gld. a. v. — **Pred ponarejanjem se jako svari.** — **Zahtevaj izrecno Neustein-ove Elizabetne pile.** — Pristne so samo, če ima vsaka škatljica rudeče tiskano našo protokolovano varstveno znamko „Sveti Leopold“ in našo firmo: **Lekarne „pri sv. Leopoldu“, Dunaj, mesto, Ecke der Spiegel- und Plankengasse.** — V Ljubljani se dobivajo pri gosp. **lekarji G. Piccolli-ji.** (1—18)

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji
za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta
2 gld. 30 kr.; za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Tujci:

11. marca.

Pri **Matič:** Baron Schwegel, Silbester, Rom, Klauss, Petrič, Goldman, Mebus, Scholz, Schaffer z Dunaja. — Stergar iz Pulja. — Szanto, Kramar iz Budimpešte. — Rogger, Kralič, Matešič iz Celovca. — Kaszas iz Gradca.
Pri **Stenu:** Noel, Kanseli z Dunaja. — Saubitz iz Gradca. — Oppenheimer iz Frankobroda. — Sandri iz Kamnika.

Umrli so v Ljubljani:

11. marca: Karol Šerber, klobučarjev sin, 3 leta, Ulice na Grad št. 8, jetika. — Neža Cotman, strojevodjova žena, 67 let, Krakovski nasip št. 10, marasmus.

V deželni bolnici:

8. marca: Neža Benčin, delavka, 57 let, jetika.
9. marca: Helena Hiršel, dularica, 48 let, vsled raka. — Helena Hribar, gostija, 66 let, pljučni emphi.

Prvikrat!

Št. 29. Slovensko gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 409.

V nedeljo, dné 13. marcija 1892.

V dvorani Ljubljanske čitalnice.

Fužinar.

(Le maitre de Forges. — Der Hüttenbesitzer.)

Igrokaz v štirih dejanjih. Francoski spisal Georges Ohnet. Po nemškem prevodu poslovenil Val. Kopitar. Režiser gosp. Ignacij Borštnik.

OSOBE:

Markiza pl. Beaulieu	— — — —	gospa Danilova.
Octave	— — — —	gospod Lovšin.
Claire	— — — —	njena otroka
Baron Préfont	— — — —	g. Borštnik-Zvonarjeva.
Baronica Préfont	— — — —	gospod Šturm.
Filip Derblay, fužinar	— — — —	gospica Polakova.
Susanne, njegova sestra	— — — —	gospod Borštnik.
Vojvoda pl. Bligny	— — — —	gospica Slavčeva.
Bachelin, notar	— — — —	gospod Danilo.
Moulinet	— — — —	gospod Verovšek.
Athenais, njegova hči	— — — —	gospod Sršen.
Pl. Pontac	— — — —	gospica Nigrinova.
Gobert	— — — —	gospod Bregar.
Dr. Servan	— — — —	gospod Perdan.
Jean, sluga	— — — —	gospod Hrastnik.
Brigita	— — — —	gospod Oblak.
Prvi delavec	— — — —	gospica Kozjakova.
Drugi delavec	— — — —	gospod Gecej.
	— — — —	gospod Gostinčar.

Prvo dejanje se vrši pri markizi, vse ostalo na posestvu Derblaya.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
11. marca	7. zjutraj	718.1 mm.	-0.4° C	sl. vzh.	snež.	7.60 mm.
	2. popol.	719.0 mm.	0.2° C	sl. vzh.	obl.	
	9. zvečer	722.9 mm.	-2.6° C	sl. zah.	snež.	snega.

Srednja temperatura — 0.9°, za 3.7° pod normalom.

Dunajska borza

dné 12. marca t. l.

	včeraj	—	danes
Papirna renta	glđ. 94.45	—	glđ. 94.45
Srebrna renta	93.95	—	93.85
Zlata renta	110.80	—	110.75
5% marcna renta	102.65	—	102.85
Akcije narodne banke	1006.—	—	1007.—
Kreditne akcije	306.—	—	306.35
London	118.80	—	119.—
Srebro	—	—	—
Napol.	9.44	—	9.46
C. kr. cekini	5.59	—	5.60
Nemške marke	58.20	—	58.22 1/2
4% državne srečke iz l. 1854	250 glđ.	138	glđ. — kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	181	—
Ogerska zlata renta 4%	107	107	40
Ogerska papirna renta 5%	102	102	—
Dunava reg. srečke 5%	100 glđ.	122	50
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	116	116	—
Kreditne srečke	100 glđ.	186	50
Rudolfove srečke	10	21	25
Akcije anglo-avstr. banke	120	147	—
Tramway-društ. velj. 170 glđ. a. v.	239	239	50

Zahvala.

Vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem, kateri so mi ob smrti preljubljenega brata, velečastnega gospoda

Ivana Thomana

(273)

umirovljenega župnika in nemškega propovednika

izrazili svoje iskreno sočutje, podarili lepe vence in spremili dragega pokojnika k zadnjemu počitku, izreka najprisrčnejšo zahvalo

Franciška Muck.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze sočutja mej boleznijo in o priliki smrti našega nepozabnega očeta, tasta in starega očeta gospoda

Jurija Tavčar-ja

(271)

za častno spremstvo k zadnjemu počitku in pa za podarjene vence izrekajo najsrčnejšo zahvalo.

V Idriji, dne 11. marcija 1892.

Zalujoči sorodniki.

Zahvala.

Vsem prijateljem in znancem zahvaljujem se presrečno za mnogobrojno spremstvo pri pogrebu moje predrage matere

Magdalene.

Posebno še izrekam veleč. gosp. M. Malenšek, Šenpeterskemu župniku srčno zahvalo za njegov trug in vsestransko skrb za pokojno. Ob enem se zahvaljujem vsem onim iz dna srca, kateri so moji materi v nje dolgi bolezni pomagali in jo tolažili.

Konečno priporočam vsem sobratom duhovnikom pokojnico v memento.

Ljubljana, 12. marcija 1892.

Ivan Cotelj

(269)

kapelan v Kanfanaru (Istra).

Priporočajo se, paziti na to znamenje, užgano v probek, in na etiketo z rudečim orlom, ker se jako pogostoma prodajajo ponaredbe (2—1)

Mattoni's Giesshubler slatine.

Samo 2 gld. 85 kr.

Velika tovarna ur v Washingtonu, katere generalni zastopnik sem jaz, dala mi je nalog, razprodati vso zalogo finih ur po kateri koli ceni. — Vsled tega dajem

uro na sidro

s kazalnikom za sekunde

iz pristinega srebrnega nikla, natančno regulovano, za kar jamčim, za nečuvno nizko ceno

samo 2 gld. 85 kr.

in izjavljam, da so vse brez hibe, povsem nove sidraste ure. — Da je moči vsako naročilo iz provincije izvršiti, prosim velenjenjane naročnike in čitatelje tega lista, naj se oglasa čim prej mogoče. — Da se ubrani vsakršna poškodba mej potom, zamotana je vsaka ura v lesen zabojček; vsaki uri je pridejan navod in cenik. — Dokler je kaj v zalogi pošilja te ure **po poštne povzetju** (250-1)

Dunajski generalni zastopnik **Blodek**
Wien, II./3, Schreilgasse Nr. 9, 1 St./B.

1891 Zagreb
1891 Temesvár
Zlata medalja
Časna diploma

KWIZDE

Korneuburški živino-redilni prašek
za konje, govejo živino in ovce.

Ta prašek rabi se skoro 40 let z najboljšim uspehom v vseh večjih blevih, kadar živina ne žre, kadar slabo prebava, v sbljanje mleka in da dajo krave več mleka; prašek množi posebno izdatno naravno odporno silo proti kužnim boleznim.

Cena 1/2 škatljica 70 kr., 1/4 škatljice 35 kr.

Paziti je na gorenjo varnostno znamko in zahtevati je izrecno **Kwizdin Korneuburški živino-redilni prašek.** Pristno blago se dobi v vseh lekarnah in trgovinah s specerijskim blagom.

GLAVNA ZALOGA: (242-1)
Fran Ivan Kwizda
c. kr. avstrijski in kr. rumunski dvorni založnik, okrožni lekar v Korneuburgu pri Dunaju.

! Kupiva!
„ZVON“ letnik 1879.
Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjižotržnica v Ljubljani. (255-2)

Španska vina španske veletrgovine z vinom
Viñador

kakor Malaga, Madeira, Sherry itd.
dobiti je v Ljubljani pri gospodu H. L. Wenzel-u, trgovina z delikatesami.

Na kozarec točijo se vina „Vinadorjeva“
v kavarni pri „Slonu“. (97-3)

Na beležko „Vinador“ kakor na zakonito dep. varnostno znamko treba je posebno paziti, kajti popolno jamstvo gledé absolutne pristnosti in ukusa velja le za ta slučaj.

Zobozdravnik
SCHWEIGER
stanuje (5-11)
„pri Maliču“, II. nadstropje, št. 25-26.
Ordinuje vsak dan od 9.—12. ure dopoldne in od 2.—5. ure popoldne.
Ob nedeljah in praznikih od 9.—1. ure popoldne.
Najnovejše in najboljše vrste umetnih zobovij in zob. — Najboljše in trpežne plombe v slatu in platinu za sprednje zobe, posteklenjene plombe povsem in nerazločno take, kakor so zobje.
Za vsa dela in operacije se garantira.

Najboljše vrste piva
v sodih in steklenicah
iz združenih pivovarn
Schreiner v Gradcu in Hold v Puntigamu
priporoča po tovarniških cenah (195-3)
Zaloga piva
prve Graške delniške pivovarne
M. Zoppitsch
v Kolodvorskih ulicah št. 24 v Ljubljani.
Na pisemne poizvedbe odgovarja se nemudoma in franco.
Izborno marcno pivo v plombiranih steklenicah s patentovanim zamaškom dobiva se vsak dan sveže. 1/2 litra 11 kr., 1 liter 25 kr. dobiva se v trgovini s specerijskim blagom pri gosp. Mariji Kos v Kolodvorskih ulicah št. 24.

V AMERIKO.
VOŽNJI LISTKI
(7-10) pri
nizozemsko-ameriški parobrodni družbi.
I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7a **DUNAJ.**
Prospekti in pojasnila točno in zastonj.
Najkrajše, najceneje in najhitreje potovanje.

Najvišje priznanje Nj. Velečastva cesarja.

Julij Müller
fotografično-artistični zavod, Frančiškanske ulice 8.
Priporoča svoj atelier za vsa v fotografično stroko spadajoča dela, kakor portrete, krajepise, interieurs, reprodukcije, vsakovrstne pisave, načrte i. t. d. (223-2)
Momentne fotografije za otroke, povešanja vsake vrste po naj-novejših izkušnjah.
Prejema vsa v fotografično stroko spadajoča dela po najnižji ceni.

ADOLF HAUPTMANN
tovarna
oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja
Ljubljana. (222-2)

Št. 4518 **Razglas.** (218-3)
V zmislu §. 15. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano (zakon z dné 5. avgusta 1887. leta, št. 22. dež. zakonika) se javno nana, da so
imeniki volilnih upravičencev
za letošnje dopolnilno volitev v občinski svet sestavljeni in da se smejo
od danes naprej 14 dnij tukaj pregledovati
in proti njim ulagati ugovori.
O pravočasno uloženih ugovorih razsojal bo občinski svet.
Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane
dné 2. marca 1892.

Zobni zdravnik iz Berolina
UNIV. MED.
DR. R. JACOBI
Stari trg št. 4 **Ljubljana** I. nadstropje
ordinuje od 9.—12. ure dopoldne in od 2.—5. ure popoldne; ob nedeljah od 9.—11. ure dopoldne; za siromake ob petkih od 9. do 10. ure dopoldne. (120-7)

! Razprodaja!

Pozor!
! Najnižje cene!
! Razprodaja!

Razprodaja
modrobelo posteklene ploščevinaste kuhinjske posode
pri
Andr. Druškovič-u
trgovina z železjem
v Ljubljani, Mestni trg št. 10.
Dobiva se tudi vsakovrstno hišno in kuhinjsko orodje po najnižji ceni. — S tem ponuja se vsem p. n. gospodarjem, gostilničarjem, predstojništvom bolnic itd. najboljša prilika, svoje hišno in kuhinjsko orodje po ceni dopolniti ali pa si novo omisliti.
Nevestam priporočam svojo nalasč za novo gospodarstvo sestavljeno hišno potrebščino iz železa od gld. 15.— do gld. 200.—.
Vnanja naročila se takoj in vestno izvrše. (54-18)

Velika zaloga
narejenih oblek za gospode in dečke
B. Jesenko v Ljubljani.
Priporoča se p. n. častitemu občinstvu v izdelovanje vsakovrstnih oblek za gospode in dečke. Velika zaloga narejenih oblek za otroke, katere prodajam po najnižjih cenah ter so zelo trpežno narejene. Kdor si želi kako obleko omisliti za-sé ali za otroke, blagovoli naj se prepričati osebno, da imam dobro blago v zalogi po zelo nizki ceni. — Pisemna naročila izvršujejo se istotako točno, ceno in iz dobrega blaga.
Za mnogobrojna naročila priporočam se najljubneje
B. Jesenko
(268-1) trgovec in izdelovatelj oblek v Ljubljani, Stari trg.

Lepa, suha koruza
drobno in debelezrnata, je zopet zadobiti na debelo in drobno
v Treo-tovem magacinu za žito
v Ljubljani, Gradišče, Rimska cesta št. 6
pri
IVANU LININGER-ju
kateri priporoča tudi svojo (232-1)
zalogo Radanjske in Radgonske kisle vode.

Mlad pisarniški uradnik

spreten in uren delavec, z izvrstnimi spričevali, lepo in naglo pisavo, slovenščine in nemščine v besedi in pisavi popolnoma ter nekoliko tudi laščine vešč, — želi svoje dosedanje mesto premeniti ter išče mesta kot **solicitator** v kaki advokatorski ali notarski pisarni na deželi. Isti je zmožen tudi samostojnega koncipiranja manjših stvari. — Nastop po želji, ozir. takoj. — Blagovoljne ponudbe s pogoji pod: „Solicitator“ upravištvu „Slovenskega Naroda“ do 15. marca t. l.

Nepremične vozne plahte

različne velikosti in kakovosti ima vedno v zalogi in jih daje po ceni (860—25)

R. RANZINGER

speditör c. kr. priv. južne železnice, v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 15.

Ponudba.

Kdor kupuje „palice“ za kolesa (tribe) vsake velikosti iz najboljšega zelenega gabra, ali nalake za preselce, ali kdor sploh kupi **gabrov les** na debelo, naj naroči pri: **Janezu Šustaršiču** iz Brezovice, pošta Borovnica. (227—3)

Izvržkov, kupljenih na razprodaji, nimamo!

Najnižje cene! Dobra roba!

Vedna razprodaja klobukov!

Ker je po mnogih časopisih naznanjeno, po kako nizkih cenah se bodo klobuki od 18. t. m. prodajali, naznanjamo podpisanci slavnemu občinstvu, da se dobiva **pri nas zmirom boljše blago po ravno tisti ceni ali pa še ceneje**, samo da mi tako čudnih reklam ne delamo.

Cene so sledeče: (267—1)

Mehek klobuk od 90 kr. naprej.

Trd klobuk od 1 gld. 50 kr. naprej.

Klobuk z židano podlogo od 2 gld. naprej.

Blago dobivamo iz prvih tovarn v Avstriji. — Tudi imamo pristno angleško blago na prodaj. — Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Tvrška obstoji 18 let.

Tvrška obstoji 100 let.

Tvrška obstoji 10 let.

Anton Krejči.

Josip Pok.

Ivan Soklič.

Klobuki v vseh barvah!

Blago iz prvih tovarn v Avstriji!

Naznanilo.

Od dne 18. marca dalje prodam okolo 3000 kom.

kosminovih klobukov

za moške in dečke

v trdih in mehkih oblikah in najbolj obljubljenih barvah, katere klobuke sem dražbenim potem nabavil za manjšo ceno, nego so znašali troški izdelovanja. — Klobuki se bodo prodajali po nastopnih cenah:

Najfinejše kakovosti, elegantno z atlasom podšiti, namestu 5 gld. sedaj **2 gld. 50 kr.**, dalje namestu 4 gld. sedaj **2 gld.**, namestu 3 gld. sedaj **1 gld. 50 kr.**, namestu 2 gld. sedaj **1 gld.** Lovski in potni klobuki najboljše kakovosti po **1 gld.** in več.

Kdor naroči pismeno, blagovoli javiti facon-št., barvo in obseg glave. — **Prekupcem primeren rabat.** — Ta izredna prilika, nabaviti cenene klobuke, bode le tako dolgo, dokler je kaj v zalogi. (956—20)

Z odličnim spoštovanjem

I.

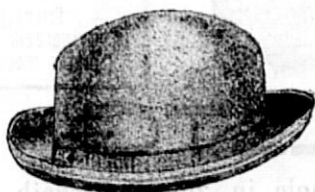
IV.

II.

V.

III.

VI.

Stari trg, Ljubljana.

J. S. BENEDIKT.

Stari trg, Ljubljana.